

Hoe kun je penselen op een goede manier onderhouden?

De onderdelen van een penseel

Als penselen slecht onderhouden worden, gaan ze gebreken vertonen. De haren gaan wijd uit elkaar staan door de ingedroogde verfresten. Haren breken af door de hard geworden verf aan de rand van de metalen bus die de haren bij elkaar houden. Of het penseel wordt vervormd door onjuist bewaren.

Beslist niet doen

Laat penselen tijdens het schilderen niet in het water of in de terpentijn staan, want dan gaan de punten vervormen. Er zijn speciale hulpmiddelen in de handel waarmee een penseel in het water hangt, zonder op de bodem van de pot te staan. Maar ook in dat geval is het beter het penseel niet te lang te laten weken. Door de terpentijn worden de haren namelijk bros.

Stamp niet met de haarbundel op de bodem van de pot met water of terpentijn. De haren kunnen daardoor afbreken.

Als penselen die voor acryl zijn gebruikt niet meteen worden schoongemaakt, droogt de verf in en kan je de penselen alleen nog met een agressief oplosmiddel schoon krijgen. Voor penselen die voor olieverf zijn gebruikt, kan je eventueel een paar dagen niet schoonmaken en ze bewaren in aluminiumfolie tegen het uitdrogen. Maar het verdient de voorkeur de olieverfpenselen dagelijks schoon te maken.

Laat penselen niet drogen op de verwarming. Het haar droogt dan te sterk en bovendien krimpt de houten steel, waardoor de metalen bus los gaat zitten om de steel.

Penselen schoonmaken

Spoel de penselen die voor aquarel zijn gebruikt altijd goed uit in koud of lauw water, sla ze uit en zet ze met de kwast naar boven in een lege pot.

Alleen uitspoelen in water (acryl) of terpentijn (olieverf) is niet voldoende om penselen of kwasten schoon te maken, omdat er altijd onzichtbare verfresten achterblijven. Gebruik de volgende methode: Penselen die voor acryl of olieverf zijn gebruikt worden schoongemaakt door eerst de verf goed af te vegen aan papier of liever aan een oude doek. Druk de verf voorzichtig tussen de haren naar de punt toe. Spoel het penseel daarna goed uit in water respectievelijk terpentijn.

Doe daarna moeite om de laatste verfresten te verwijderen. Zeep de kwasten of penselen in met zachte zeep (zoals groene zeep, maar een zachte handzeep is ook goed) of gebruik een mild afwasmiddel. Zeep het haar van het penseel in en maak het wat natter eventueel. Wrijf het haar over je handpalm en spoel het haar weer uit. Herhaal dit meerdere malen, totdat de zeep gaat schuimen en spierwit is. Dit duidt erop dat het penseel geen kleur meer afgeeft. Voor olieverfpenselen is dat vooral zinvol, het penseel wordt dan weer wat vetter. Door de terpentijn verdwijnt immers al het vet uit de haren van het penseel.

Ten slotte het penseel afdrogen aan een doek of papier, met de vingers in de oorspronkelijk vorm brengen en op zijn kop staand bewaren.

Kleurresten

Maak je geen zorgen als je penselen nog kleurresten tonen na het schoonmaken. Een lichtgekleurde haren van het penseel kan de sterke kleuren absorberen, deze gaan er niet meer uit. Geen probleem, als de kwasten goed zijn schoongemaakt geven ze geen kleur meer af, en kan je ze gerust gebruiken bij een nieuw werk.

Redmiddel bij vervormde penselen

Zijn de haren van je penselen ondanks alle goede zorgen toch wijd uit elkaar gaan staan? Dan kan je proberen ze weer in model te krijgen door ze - als ze nat zijn - in te smeren met zeep en

dan in model te brengen. Doe er een stevig papier omheen met een wasknijper en laat de penselen drogen.

Bewaar penselen rechtop met de haren naar boven

Er zijn diverse kokers, etuis en stoffen houders in de handel om penselen in te bewaren. Deze hulpmiddelen zijn vooral handig om penselen veilig te vervoeren. Voor het bewaren is echter niet meer nodig dan een oude jampot of vaas, waarin de penselen op zijn kop worden neergezet. Zeker als de penselen nat zijn is het beter om ze niet in een gesloten koker te bewaren.

Handen schoonmaken

Na het schilderen moet je ook je handen schoonmaken. Dat kan met water en zeep, maar misschien blijft er nog wat verf achter, daarvoor de volgende tips:

- Gebruik tijdens het schilderen babydoekjes, een oude lap, keukenpapier en houd je handen zo goed mogelijk schoon
- Schaf professionele handenreiniger aan. Die gebruik je zonder water.
- Gebruik koffieprut, of een of ander huishoudelijk maar wel zacht schuurmiddel om de lastigste verfstreken te verwijderen.